

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Noguldījumu piesaistītāju maksājumu saistību iekļaušanas noguldījumu garantiju fondā noteikumi" anotācija

Nosaukums	Noguldījumu piesaistītāju maksājumu saistību iekļaušanas noguldījumu garantiju fondā noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Noguldījumu garantiju likuma 9. panta piektā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz Latvijas Bankas likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, ir izstrādāts Latvijas Bankas noteikumu projekts "Noguldījumu piesaistītāju maksājumu saistību iekļaušanas noguldījumu garantiju fondā noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 4. augusta normatīvos noteikumus Nr. 116 "Noguldījumu piesaistītāju maksājumu saistību iekļaušanas noguldījumu garantiju fondā normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 116).</p> <p>Noteikumu projekts izstrādāts, pamatojoties uz Noguldījumu garantiju likuma 9. panta piektajā daļā noteikto deleģējumu, kas nosaka to, ka Latvijas Banka izdod noteikumus par kārtību, kādā noguldījumu piesaistītāju maksājumu saistības iekļaujamas noguldījumu garantiju fondā.</p> <p>Noteikumu projektā iekļautas arī prasības, kas izriet no Eiropas Banku iestādes 2015. gada 11. septembra pamatnostādnēm EBA/GL/2015/09 "Pamatnostādnes par maksājumu saistībām saskaņā ar Direktīvu 2014/49/ES par noguldījumu garantiju sistēmām" (turpmāk – pamatnostādnes), kas nosaka to, ka kompetentajām iestādēm ir jādara viss iespējamais, lai ievērotu pamatnostādnes, un tādējādi dod tiesības Latvijas Bankai kā noguldījumu garantiju fonda pārvaldniekam pieņemt maksājumu saistības no noguldījumu piesaistītājiem noguldījumu garantiju fonda mērķapjoma sasniegšanai (sadaļa "Pamatnostādņu statuss").</p> <p>Noteikumu projekts paredz, ka noguldījumu piesaistītājam ir tiesības aizstāt daļu no maksājumiem noguldījumu garantiju fondā ar maksājumu saistībām, kas nodrošinātas</p>

	<p>ar tādiem pieejamiem finanšu līdzekļiem kā nauda, kas uzskatāma par drošu un likvīdu zema riska aktīvu.</p> <p>Noteikumu projekts paredz, ka maksājumu saistības nevar pārsniegt 30 % no kopējiem noguldījumu garantiju fonda aktīviem, kā arī nepārsniedz 30 % no katra noguldījumu piesaistītāja ceturkšņa maksājuma apmēra, kas noteikts saskaņā ar Noguldījumu garantiju likuma 8. panta trešo un ceturto daļu.</p> <p>Noteikumu projekts paredz, ka Latvijas Bankai ir tiesības noteikumu projektā noteiktajos gadījumos aizstāt maksājumu saistības ar maksājumu fondā.</p> <p>Noteikumu projekts arī paredz kārtību, kādā Latvijas Banka kā noguldījumu garantiju fonda pārvaldnieks un noguldījumu piesaistītājs noslēdz maksājumu saistību līgumu, ja noguldījumu piesaistītājs būs izteicis vēlmi aizstāt maksājumus fondā ar maksājumu saistībām par attiecīgo ceturksni.</p>
<p>Legitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai noteiktu kārtību, kādā noguldījumu piesaistītāju maksājumu saistības iekļaujamās noguldījumu garantiju fondā, un Latvijas Banka kā noguldījumu garantiju fonda pārvaldnieks nodrošinātu, ka noguldījumu piesaistītājiem ir iespēja daļu no maksājumiem noguldījumu garantiju fondā aizstāt ar maksājumu saistībām, ja tas nepieciešams Noguldījumu garantiju likuma 9. panta pirmajā daļā noteiktā noguldījumu garantiju fonda mērķapjoma sasniegšanai.</p> <p>Noteikumu projekta legitīmais mērķis ir citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība, tai skaitā noguldītāju aizsardzība, un tas tiek sasniegts, Latvijas Bankai kā noguldījumu garantiju fonda pārvaldniekam nodrošinot līdzekļu uzkrāšanu noguldījumu garantiju fondā, noguldījumu garantiju fonda pārvaldīšanu un garantētās atlīdzības izmaksas. Tiek nodrošināta arī finanšu tirgus dalībnieku – noguldījumu piesaistītāju – interešu ievērošana, sniedzot tiem iespēju daļu no maksājumiem noguldījumu garantiju fondā aizstāt ar maksājumu saistībām, kuras ir pilnībā nodrošinātas ar naudu, ja maksājumu saistības veido ne vairāk 30 % no noguldījumu garantiju fondā pieejamo līdzekļu kopsummas. Ievērojot pamatnostādnēs noteikto, ka fonda pārvaldnieks nedrīkst pieņemt vairāk kā 30 % "<i>no attiecīgā dalībnieka ex-ante ieguldījuma maksājumu saistību veidā</i>", vienlaikus noteikumu projektā tiek noteikts, ka maksājumu saistību apmērs nepārsniedz 30 % no katra noguldījumu piesaistītāja ceturkšņa maksājuma saskaņā ar Noguldījumu garantiju likumā noteikto ceturkšņa maksājuma apmēru.</p>

	<p>Noteikumu projekts nodrošinās noguldījumu piesaistītājiem vienotu kārtību maksājumu saistību iekļaušanai noguldījumu garantiju fondā, tai skaitā kārtību maksājumu saistību līguma noslēgšanai ar Latvijas Banku kā noguldījumu garantiju fonda pārvaldnieku.</p>
Samērīgums	<p>Lai izvērtētu, vai pieņemtās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jānoskaidro: pirmkārt, vai lietotie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai; otrkārt, vai šāda rīcība ir nepieciešama, t. i., vai mērķi nevar sasniegt ar citiem, indivīda tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; treškārt, vai noteikumu izdevēja darbība ir samērīga jeb atbilstoša, t. i., vai labums, ko iegūs sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu.</p> <p>Atbilstoši Noguldījumu garantiju likuma 9. panta ceturtajai daļai noguldījumu garantiju fondā esošie finanšu līdzekļi var ietvert noguldījumu piesaistītāju maksājumu saistības ne vairāk kā 30 % apmērā no noguldījumu garantiju fondā pieejamo līdzekļu kopsummas. Tāpēc nepieciešams noteikt kārtību, kādā noguldījumu piesaistītāju maksājumu saistības iekļaujamās noguldījumu garantiju fondā.</p> <p>Atbilstošākais veids, kā nodrošināt no Noguldījumu garantiju likuma izrietošo tiesību īstenošanu, ir izdot attiecīgajiem finanšu tirgus dalībniekiem saistošus noteikumus, tādējādi īstenojot likumdevēja deleģējumu, kas ietverts Noguldījumu garantiju likuma 9. panta piektajā daļā.</p> <p>Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotas kārtības noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu Noguldījumu garantiju likumā noteikto mērķi.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu finanšu tirgus dalībniekam juridiski saistoši. Turklāt noteikumu projekta izstrādi pilnvarojošā norma skaidri norāda uz pienākumu izstrādāt noteikumus.</p> <p>Noteikumu projektā ir paredzēta skaidra kārtība maksājumu saistību iekļaušanai noguldījumu garantiju fondā. Ja noguldījumu piesaistītājs būs izteicis vēlmi maksājumus fondā aizstāt ar maksājumu saistībām, Latvijas Banka un noguldījumu piesaistītājs noslēgs maksājumu saistību līgumu, lai noguldījumu piesaistītāja maksājumu saistības iekļautu fonda aktīvos. Līguma slēgšana ir pieļaujama noguldījumu garantiju fonda mērķapjoma sasniegšanai, ievērojot Noguldījumu garantiju likuma 9. panta ceturtajā daļā noteikto</p>

	<p>ierobežojumu maksājumu saistību apmēram, kas var tikt iekļauts noguldījumu garantiju fondā.</p> <p>Ņemot vērā iepriekš minēto, noteikumu izdevēja darbība ir samērīga un atbilstoša.</p>
Spēkā stāšanās	Noteikumi stāsies spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" atbilstoši Latvijas Bankas likuma 8. panta otrajai daļai.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Nav ietekmes uz Latvijas Bankas budžeta ieņēmumiem vai izdevumiem.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Nav paredzēts papildu administratīvais slogs un izmaksas finanšu tirgus dalībniekiem.
Saistītie dokumenti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noguldījumu garantiju likums. 2. Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa direktīva 2014/49/ES par noguldījumu garantiju sistēmām (pārstrādāta versija). 3. Pamatnostādnes. 4. Noteikumi Nr. 116. 5. Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likums. 6. Latvijas Bankas 2023. gada 18. decembra noteikumi Nr. 263 "Pārskata par segtajiem noguldījumiem sagatavošanas un maksājumu noguldījumu garantiju fondā aprēķināšanas noteikumi".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 30. oktobrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un līdz 2024. gada 13. novembrim par to bija iespējama sabiedrības līdzdalība.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību tika informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija un tās kredītiestādes, kuras nav Latvijas Finanšu nozares asociācijas biedres, kā arī Latvijas Kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību savienība un Krājaizdevu Apvienība.</p> <p>Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības ietvaros par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi.</p> <p>Noteikumu projekts 2024. gada 26. novembrī tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē, kurā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>